

Fakulti Seni Gunaan Dan Kreatif

**STRATEGI PROMOSI DALAM PENGURUSAN MUZIUM
ISLAM SARAWAK (MIS)**

Siti Nuramalina Binti Ruslee

(53888)

**Ijazah Sarjana Muda Seni Gunaan Dengan Kepujian
(Pengurusan Seni)
2018**

STRATEGI PROMOSI DALAM PENGURUSAN MUZIUM ISLAM SARAWAK
(MIS)

SITI NURAMALINA BINTI RUSLEE

Kajian ini merupakan salah satu keperluan untuk Ijazah Sarjana Muda

Seni Gunaan Dan Kreatif Dengan Kepujian

(Program Pengurusan Seni)

Fakulti Seni Gunaan dan Kreatif

UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK

2018

UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK

BORANG PENGESAHAN STATUS TESIS/LAPORAN

JUDUL: STRATEGI PROMOSI DALAM PENGURUSAN MUZIUM ISLAM ISLAM (MIS)

SESI PENGAJIAN : 2017/2018

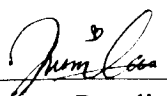
Saya : SITI NURAMALINA BINTI RUSLEE

Mengaku membenarkan tesis/laporan* ini disimpan di Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut :

1. Tesis/Laporan adalah hakmilik Universiti Malaysia Sarawak
2. Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dibenarkan membuat salinan untuk tujuan pengajian sahaja
3. Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dibenarkan membuat pendigitan untuk membangunkan Pangkalan Data Kandungan Tempatan
4. Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dibenarkan membuat salinan tesis/laporan ini sebagai bahan pertukaran antara institusi pengajian tinggi
5. *sila tandakan(/)

☐ SULIT	(mengandungi maklumat yang berdjajah keselamatan atau kepentingan termaktub di dalam AKTA RAHSIA RASMI 1972)
☐ TERHAD	(mengandungi maklumat terhad yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan dijalankan)
☐ TIDAK TERHAD	

Disahkan

Tandatangan Penulis

Tarikh :

Tandatangan Penyelia

Tarikh :

Alamat tetap :

No 32, Kampung Renchong
84600, Pagoh, Muar, ~~Johor~~

Catatan: *Tesis/Laporan dimaksudkan sebagai tesis bagi Ijazah Doktor Falsafah, Sarjana dan Sarjana Muda

*Jika Tesis/Laporan ini SULIT atau TERHAD, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa/organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh tesis/laporan ini perlu sebagai SULIT atau TERHAD

PENGAKUAN

Projek bertajuk '**Strategi Promosi Dalam Pengurusan Muzium Islam Sarawak (MIS)**' telah disediakan oleh **Siti Nuramalina binti Ruslee** dan telah diserahkan kepada Fakulti Seni Gunaan dan Kreatif sebagai memenuhi syarat untuk Ijazah Sarjana Muda dengan Kepujian (**Pengurusan Seni**).

Diterima untuk diperiksa oleh :

(DR. QISTINA DONNA LEE ABDULLAH)

Tarikh: _____

PENGHARGAAN

Assalamualaikum dan selamat sejahtera,

Bismillahirrahmanirrahim..Alhamdulillah bersyukur kehadiran Allah S.W.T kerana dengan limpah kurniaNya dapat saya menyiapkan segala kajian ini yang bertajuk “Strategi Promosi dalam pengurusan Muzium Islam Sarawak”. Pertamanya saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada Penyelia Projek saya iaitu Dr Qistina Donna Lee Abdullah kerana banyak membantu dalam memberi sokongan, nasihat dan bimbingan sepanjang saya menyiapkan kajian ini. Beliau banyak memberi tunjuk ajar kepada saya dalam menyiapkan kajian ini. Di samping itu, tidak lupa juga ribuan terima kasih kepada Jimmy Anak Salau kerana banyak membantu sepanjang saya menyiapkan projek ini. Beliau banyak memberi nasihat, sokongan idea dan tunjuk ajar kepada saya dalam menyiapkan kajian ini.

Seterusnya, saya ingin mengucapkan sekalung penghargaan kepada informan saya dalam mendapat data maklumat berkaitan kajian ini iaitu Pn. Norraha binti Abd Rahim, En. Muhd Zakaria Hattar, En. Zakaria Bojeng serta En. Awang Abdullah bin Awang Morshidi kerana sudi membantu saya dalam memberi maklumat dan idea dalam menyiapkan kajian saya ini.

Tidak lupa juga ucapan terima kasih kepada sahabat saya dan rakan-rakan seperjuangan yang membantu secara langsung mahupun tidak langsung. Semoga kalian terus berjaya dimasa akan datang dalam apa jua bidang kerjaya yang dipilih. Ribuan terima kasih diucapkan kepada Ibu bapa serta adik-beradik saya yang tidak lelah memberi sokongan dari segi kewangan mahupun nasihat dan sokongan walaupun jauh disisi saya sepanjang saya menyiapkan kajian ini. Tanpa sokongan dan doa dari mereka tidak mungkin saya dapat menyiapkan kajian ini dengan sempurna. Akhir kata, semoga Allah membalas jasa baik kalian walaupun sekecil-kecil perkara. Insya Allah

JADUAL KANDUNGAN

PERKARA	MUKA SURAT
TAJUK PENYELIDIKAN	
PENGESAHAN	i
PENGAKUAN	ii
PENGHARGAAN	iii
ISI KANDUNGAN	
ABSTRAK	
 BAB 1 PENGENALAN	
1.0 Pengenalan	1
1.1.1 Latar Belakang	2-3
1.1.1 Sejarah Muzium Islam Sarawak	4-7
1.1.2 Definisi	8-14
1.1.3 Skop Kajian	15
1.1.4 Permasalahan Kajian	16
1.1.5 Objektif Kajian	17
1.1.6 Persoalan Kajian	17
1.1.7 Kepentingan Kajian	18-19
1.1.8 Limitasi Kajian	20
1.1.9 Kesimpulan	20

BAB 2 SOROTAN KESUSASTERAAN

2.0	Pengenalan	21
2.1	Muzium	22-24
2.1.1	Muzium Islam Sarawak	25-26
2.1.2	Isu berkaitan Muzium	27-29
2.2	Pengurusan Organisasi	30
2.2.1	Pengurusan Muzium	31-32
2.3	Promosi	33-34
2.3.1	Promosi Muzium	35-37
2.4	Strategi Promosi	37
2.4.1	Strategi Promosi Muzium	38
2.4.2	Strategi Promosi Melalui Pengiklanan	39-40
2.4.3	Strategi Promosi Melalui Perhubungan Awam	41-43
2.4.4	Strategi Promosi Melalui Pameran	43-44
2.5	Kesimpulan	45

BAB 3 METODOLOGI KAJIAN

3.0	Pengenalan	46
3.1	Lokasi Kajian	47
3.1.1	Carta Organisasi Jabatan Muzium Sarawak	48
3.1.1	Carta Organisasi Muzium Islam Sarawak	49
3.2	Sumber Data	50
3.2.1	Data Primer	51
3.2.2	Data Sekunder	51-52

3.3	Kaedah Pengumpulan Data	
3.3.1	Temu Bual	52
3.3.2	Pemerhatian	53
3.4	Populasi	54
3.5	Persampelan	55
3.6	Instrumen Kajian	56-57
3.7	Kesimpulan	58

BAB 4 ANALISIS DAN DAPATAN KAJIAN

4.0	Pengenalan	59-61
4.1	Dapatan Temu bual/komunikasi media sosial/Email	
4.1.1	Cabaran yang dihadapi oleh Pihak Pengurusan MIS	62-66
4.1.2	Usaha-usaha yang dilakukan oleh pihak pengurusan MIS dalam mempromosikan MIS	67-69
4.1.3	Kaedah-kaedah promosi dalam pengurusan Muzium Islam Sarawak	70-71
4.2	Dapatan Pemerhatin	72-74
4.3	Kesimpulan	74

BAB 5 RUMUSAN DAN CADANGAN

5.0	Pengenalan	75
5.1	Perbincangan	76-77
5.3	Cadangan	78-86
5.4	Kesimpulan	87

BIBLIOGRAFI	88-94
LAMPIRAN	
LAMPIRAN A (SURAT MENYURAT)	95-96
LAMPIRAN B (SOALAN TEMUBUAL)	97-102
LAMPIRAN C (KAJIAN LAPANGAN)	103-112
LAMPIRAN D (RINGKASAN TRANSKRIP)	113-119

SENARAI RAJAH

Rajah	Perkara	Muka Surat
Rajah 1	Carta Organisasi Jabatan Muzium Sarawak	48
Rajah 2	Carta Organisasi Muzium Islam Sarawak	49
Rajah 3	Ringkasan Sumber Data Maklumat kajian pengkaji	50
Rajah 4	Contoh lakaran idea pengkaji mengenai <i>sticker</i>	84
	<i>Number</i> bagi pengunjung MIS	

SENARAI JADUAL

Jadual	Perkara	Muka Surat
Jadual 1	Tujuh Galeri yang terdapat di Muzium Islam Sarawak	6
Jadual 2	Jumlah kehadiran pelawat di MIS dari tahun 2015-2017	103

SENARAI PETA

Peta	Kandungan	Muka Surat
Peta 1	Lokasi Muzium Islam Sarawak	2
Peta 2	Peta lokasi Muzium Islam Sarawak	47

SENARAI GAMBAR

Gambar	Perkara	Muka Surat
Gambar 1	Struktur Bangunan Muzium Islam Sarawak	4
Gambar 2	Surat Pengesahan Pelajar untuk penyelidikan PTA	95-96
Gambar 3	Lampiran Temu bual Informan melalui Email	102
Gambar 4	Contoh Pamphlet Muzium-Muzium di Sarawak termasuk MIS	104
Gambar 5	Keratan Akhbar Program ' <i>Tresure Hunt</i> ' di MIS	105
Gambar 6	Keratan Akhbar Program ' <i>Night at the Museum</i> ' di MIS	105
Gambar 7	Ruang Galeri Sejarah Islam di MIS	106
Gambar 8	Ruang Galeri Senibina Islam di MIS	107
Gambar 9	Ruang Galeri Sains, Teknologi, Ekonomi, Pendidikan & Sastera di MIS	108
Gambar 10	Ruang Galeri Pakaian Kostum Islam & Koleksi Peribadi di MIS	109
Gambar 11	Ruang Galeri Senjata Islam di MIS	110
Gambar 12	Ruang Galeri Seni Hiasan Islam & Peralatan Domestik di MIS	111
Gambar 13	Sudut pandangan luar hadapan di MIS	112

SENARAI SINGKATAN

AIDA – *Attention, Interest, Desire, Action*

ICOM – *International Council of Museum*

MAGB - *Maltsters' Association of Great Britain*

MIS – Muzium Islam Sarawak

OIC – Organisation Islamic centre

PTA – Projek Tahun Akhir

SWOT – *Strength, Weakness, Opportunities, Treat*

TQM – *Total Quality Management*

JMM – Jabatan Muzium Malaysia

ABSTRAK

Kajian ini adalah berkenaan strategi promosi dalam pengurusan Muzium Islam Sarawak (MIS). Muzium ini merupakan sebuah muzium Islam yang pertama berkonsepkan keislaman di Malaysia dan juga satu-satunya muzium Islam yang terdapat di negeri Sarawak. Penyelidikan ini bertujuan untuk mengenal pasti cabaran-cabaran yang dihadapi oleh pihak pengurusan MIS sekaligus mengenal pasti usaha-usaha yang dilakukan oleh pihak pengurusan dalam menarik kedatangan pengunjung ke Muzium Islam Sarawak. Kajian ini turut mengkaji kaedah-kaedah promosi yang dijalankan oleh pihak yang terlibat dalam mempromosikan organisasi muzium ini. Pengkaji menggunakan kaedah kualitatif bagi mengumpul data maklumat kajian ini. Dapatan kajian ini diharap dapat membantu pihak pengurusan dalam mempromosikan Muzium Islam Sarawak bagi menarik kedatangan pengunjung.

BAB SATU

PENGENALAN

1.0 PENGENALAN

Bab satu ini menerangkan latar belakang kajian, objektif kajian, permasalahan kajian, persoalan kajian, skop kajian, limitasi kajian dan kepentingan kajian. Dalam bab ini, pengkaji akan menerangkan secara terperinci tentang pengenalan kajian merangkumi sejarah dan pengenalan mengenai Muzium Islam Sarawak. Pengkaji tertarik untuk membuat kajian berkaitan Strategi Promosi dalam Pengurusan Muzium Islam Sarawak dalam menarik lebih ramai pengunjung untuk datang ke Muzium Islam Sarawak dengan mengenalpasti cabaran yang dihadapi oleh pihak pengurusan muzium, mengenalpasti usaha-usaha yang dilakukan oleh pihak pengurusan dalam mempromosikan Muzium Islam Sarawak serta mengetahui kaedah-kaedah promosi yang dijalankan oleh pihak pengurusan Muzium Islam Sarawak dalam menarik kedatangan pengunjung ke Muzium.

1.1 LATAR BELAKANG KAJIAN

Tajuk yang pengkaji akan kaji dalam penyelidikan ini adalah mengenai **“Strategi Promosi dalam Pengurusan Muzium Islam Sarawak (MIS)”**. Pengkaji memilih Muzium Islam Sarawak sebagai lokasi kajian utama. Pengkaji memilih tajuk kajian ini adalah untuk mengetahui dengan lebih mendalam mengenai strategi promosi yang dilakukan oleh pihak Muzium Islam Sarawak untuk menarik kedatangan pengunjung ke Muzium Islam Sarawak. Kajian ini lebih tertumpu kepada usaha yang dilakukan oleh pihak pengurusan yang terlibat dalam mempromosikan Muzium Islam Sarawak. Secara tidak langsung, pengkaji dapat mengetahui keberkesanan kaedah dan strategi promosi dalam pengurusan Muzium Islam Sarawak bagi menarik kedatangan pengunjung tempatan. Pengkaji memfokuskan responden daripada beberapa pihak pengurusan Muzium Islam Sarawak yang terlibat dalam mempromosikan Muzium Islam Sarawak.

Peta 1 : Lokasi Muzium Islam Sarawak, 2017
(Sumber : <https://goo.gl/maps/Ve5h8xbvHw72>)

Pengkaji memilih lokasi kajian di negeri Sarawak kerana Sarawak merupakan negeri yang terbesar di Malaysia. Ia merupakan sebuah negeri yang kaya dengan pelbagai khazanah budaya dan warisan. Menurut Utusan Borneo Sarawak (2017), Dawn Hetzel, Presiden *Junior Chamber International (JCI)* menyatakan bahawa Sarawak menghimpunkan pelbagai etnik yang terdiri daripada pelbagai budaya dan agama yang tinggal di sesuatu kawasan tertentu. Terdapat juga tempat-tempat yang menarik dan unik terutamanya di ibu negerinya iaitu Kuching yang merupakan destinasi tarikan utama bagi pelancong.

Manakala, di bandar Kuching terdapat pelbagai muzium yang menampilkan pelbagai khazanah budaya, sejarah, seni dan warisan. Antara salah satunya adalah Muzium Islam Sarawak. Muzium ini terletak di Jalan P.Ramlee 94300 Kuching, Sarawak. Ia merupakan Muzium Islam yang pertama di Malaysia mahupun di Asia Tenggara. Terdapat pelbagai jenis muzium yang ada di negeri Sarawak. Antara muzium berdekatan di sekitar Muzium Islam Sarawak iaitu Muzium Sarawak, Muzium Sejarah Cina, Muzium Arkeologi. Malah ia juga berdekatan dengan tempat-tempat destinasi pilihan pelancong seperti Waterfront Kuching, Plaza Merdeka serta Pusat-pusat membeli-belah. Kebanyakan pelancong yang berjalan kaki dari Waterfront Kuching datang menuju ke Muzium Islam Sarawak.

Hal ini dibuktikan menurut Matzidi Dris (2015), kebanyakan pelancong terutama dari luar negara lebih suka berjalan kaki untuk berkunjung ke Muzium Islam Sarawak. Hal ini kerana jarak lokasi Muzium Islam Sarawak dengan tebingan Kuching hanya sekitar satu kilometer dan mereka tidak perlu mencari pengangkutan awam kerana kebanyakan mereka boleh berjalan kaki (Berita Harian Online, 24 Mei 2015).

1.1.1 SEJARAH MUZIUM ISLAM SARAWAK

Gambar 1: Struktur Bangunan Muzium Islam Sarawak
(Sumber : Kajian Lapangan di Muzium Islam Sarawak, pada 17 November 2017)

Pada tahun 1930, Muzium Islam Sarawak ini pada asalnya adalah bekas sebuah bangunan Sekolah Aliran Bahasa Melayu James Brooke atau dikenali sebagai *James Brooke Malay College*. Lokasi ini terletak di Jalan P.Ramlee 94300 Kuching, Sarawak. Keluasan bangunan dibina adalah 880 meter persegi dengan tujuan untuk menempatkan pelajar-pelajar dari aliran Melayu melanjutkan pelajaran mereka ke peringkat yang lebih tinggi. Selain itu, memberi peluang kepada pelajar-pelajar yang berkelayakan dalam bahasa Inggeris untuk melanjutkan pelajaran mereka dalam aliran Bahasa Melayu. Sekolah itu juga menggalakkan anak-anak melayu bergiat aktif dalam membangunkan masyarakat melayu itu sendiri. Walaubagaimanapun, Sekolah Melayu itu mengalami kemunduran dan pemerintah lebih mengutamakan sekolah persendirian mubaligh¹.

¹http://www.museum.sarawak.gov.my/modules/web/pages.php?mod=webpage&sub=page&id=103&menu_id=0&sub_id=132

Pada bulan Julai 1990, bangunan tersebut telah diserahkan kepada Muzium Sarawak untuk dijadikan sebagai 'Muzium Islam Sarawak'. Kemudian pada tahun 1992, bangunan itu diubah menjadi Muzium Islam Sarawak. Kerja-kerja pengubahsuaian telah dilakukan terutama di bahagian dalaman bangunan sehinggalah terbentuk ciri-ciri sebuah muzium. Muzium Islam Sarawak itu telah dirasmikan oleh Ketua Menteri Sarawak iaitu Yang Amat Berhormat Datuk Patinggi Tan Sri Dr. Haji Taib bin Mahmud pada 22 Mei 1992.

Bangunan tersebut memiliki ciri-ciri struktur lantai yang tinggi dan ruang bangunan yang berbentuk segi empat serta tiga ruang tambahan berserta dua laman dalaman. Reka bentuknya amat unik dan merupakan satu-satunya yang terdapat di negeri Sarawak. Hampir keseluruhan bangunan tersebut diperbuat daripada konkrit dan kayu manakala atapnya adalah atap genting. Sehingga kini, tidak ada banyak perubahan mengenai struktur bangunan tersebut.

Setiap muzium mempunyai objektif penubuhan yang tersendiri dengan berlandaskan koleksi khazanah yang tinggi nilai sejarahnya. Objektif utama penubuhan muzium ini adalah untuk memberikan gambaran yang jelas kepada masyarakat di negeri Sarawak dan pelancong mengenai keistimewaan warisan sejarah dan keunikan kebudayaan masyarakat Islam di negeri Sarawak mahupun di seluruh kepulauan Melayu. Selain itu, muzium ini juga memperkenalkan sejarah perkembangan tamadun Islam di negara-negara lain seperti India, Parsi, China dan negara-negara Arab.

Pelbagai koleksi material yang berkaitan dengan Islam di Sarawak seperti seramik, kostum, senjata dan seni Islam juga dipamerkan di setiap galeri yang terdapat di dalam Muzium Islam Sarawak. Terdapat tujuh buah galeri di Muzium Islam Sarawak yang mempamerkan pelbagai koleksi mengikut bidang-bidang tertentu.

Galeri Pertama	Sejarah Islam di Sarawak
Galeri Kedua	Senibina Islam
Galeri Ketiga	Sains, Teknologi, Ekonomi, Pendidikan dan Sastera Islam
Galeri Keempat	Pakaian Kostum Islam, Muzik dan Koleksi Peribadi
Galeri Kelima	Senjata Islam
Galeri Keenam	Seni Hiasan Islam dan Peralatan Domestik
Galeri Ketujuh	Sudut Al-Quran

Jadual 1: Tujuh Galeri yang terdapat di dalam Muzium Islam Sarawak
(Sumber : Kajian Lapangan, 2017)

Jadual di atas menunjukkan tujuh buah jenis galeri yang terdapat di dalam Muzium Islam Sarawak yang mempamerkan pelbagai jenis koleksi mengikut bidang-bidang tertentu dalam aspek kehidupan manusia. Muzium ini beroperasi pada setiap hari dari Isnin hingga Jumaat dari waktu jam 9:00 pagi hingga 4:45 petang. Manakala, pada hujung minggu dan cuti umum Muzium Islam Sarawak ini beroperasi dari jam 10:00 pagi hingga 4:00 petang. Kemasukan pengunjung adalah secara percuma.

Muzium Islam Sarawak juga memberikan gambaran terperinci mengenai penyebaran Islam di Borneo tidak seperti di Semenanjung Malaysia. Hal ini kerana agama Islam tidak mempunyai kedudukan yang besar di negeri Sabah dan Sarawak. di mana peratusan yang tinggi dari suku kaumnya adalah beragama kristian berbanding agama Islam. Kewujudan Muzium Islam Sarawak ini merupakan salah satu inisiatif ke arah mengekalkan khazanah warisan sejarah dan budaya sesuatu bangsa kepada masyarakat di negeri Sarawak, luar negeri mahupun pelancong dari luar negara. Dengan terbinanya Muzium Islam Sarawak ini dapat memupuk masyarakat lebih menghargai dan memahami sumbangan Islam terhadap ketamadunan manusia sejagat.

1.2 DEFINISI

1.2.1 STRATEGI

Umumnya, strategi adalah kaedah, teknik, proses yang dilakukan untuk mencapai matlamat atau tujuan sesuatu organisasi. Strategi juga merupakan satu pendekatan utama atau perancangan yang teratur yang dilaksanakan sekaligus atau secara bersepadu untuk mencapai matlamat atau kejayaan dalam sesuatu perusahaan.

Dalam sesebuah perusahaan, strategi sangat penting dalam menetapkan sasaran dan matlamat yang ingin dituju agar ianya tidak tersasar dari objektif dan tujuan dalam sesuatu organisasi itu. Menurut Craig & Grant (1996), strategi adalah penetapan sasaran dan tujuan jangka panjang *“targetting and long-term goals”* dalam sesebuah perusahaan dan arah tindakan serta sumber daya yang diperlukan untuk mencapai sasaran dan tujuan *“achieve the goals and objectives”*.

“A strategy is ‘how’ you plan to achieve your objectives. It is a general statement which gives direction to the activities (or tactics) that must be undertaken to achieve the objectives.”

(Sumber: Liz Hill, Catherine O’Sullivan & Terry O’ Sullivan, 2003, p. 290)

Berdasarkan pernyataan di atas, Liz Hil et.al. (2003) menyatakan “Strategi adalah bagaimana kaedah atau usaha seseorang individu itu merancang untuk mencapai sesuatu objektif dan matlamat. Ia adalah gambaran umum yang memberi arah tuju kepada aktiviti (atau taktik) yang perlu dilakukan untuk mencapai sesuatu matlamat”. Ini menunjukkan bahawa strategi adalah dimana individu merancang sesuatu tindakan untuk mencapai sesuatu matlamat dan tujuan.

Berdasarkan definisi-definisi yang dibincangkan, pengkaji dapat simpulkan bahawa strategi adalah proses perancangan yang perlu dilakukan untuk mencapai sesuatu matlamat atau tujuan dalam sesebuah organisasi. Ini jelas menunjukkan bahawa strategi sangat penting dalam sesebuah organisasi bagi mencapai kejayaan dalam apa jua bidang sesebuah organisasi.

1.2.2 PENGURUSAN

Umumnya, pengurusan terbit dari perkataan dasarnya iaitu pengurus. Ia terbentuk hasil daripada proses mengurus. Dalam dunia teknologi yang serba canggih dan moden ini, aspek pengurusan merupakan sesuatu hal yang tidak dapat dipisahkan dalam kehidupan manusia.

Menurut Farson (1996) dalam buku bertajuk "*Management in Museums*" mengatakan bahawa pengurusan sangat penting dalam setiap organisasi sama ada organisasi itu besar atau kecil serta apa-apa sahaja yang diusahakan untuk mencapai sesuatu matlamat dan objektif (Kevin Moore, 1999, ms.8).

Dalam sesebuah organisasi tidak kira organisasi itu besar atau kecil, pengurus memainkan peranan penting dalam mencorak strategi keseluruhan matlamat organisasi itu. Terdapat tiga elemen utama yang perlu ada dalam pengurusan iaitu asas pengurusan, tatacara atau panduan dalam pengurusan bagi mencapai sesuatu matlamat organisasi. Ia juga merupakan inti pati daripada pentadbiran kerana pengurusan sememangnya alat pelaksana utama dalam pentadbiran sesuatu organisasi.

Hal ini dibuktikan menurut Mohammad Fauzi (2008) menyatakan pengurusan sering dikaitkan dengan pentadbiran dan konsep pengurusan merangkumi tiga elemen utama iaitu asas pengurusan organisasi dan tatacara atau garis panduan dalam pengurusan bagi mencapai sesuatu matlamat dan objektif sesebuah organisasi.

Bagi mencapai sesuatu kejayaan dalam sesebuah organisasi, seseorang pengurus perlulah mengetahui fungsi-fungsi pengurusan dan perlu dilaksanakan dengan berkesan dan sistematik. Menurut Mohd Hizam Hanafiah dan Zafir Makhbul (2002), fungsi-fungsi pengurusan dalam mencapai tujuan organisasi dimulai dengan perancangan, pengorganisasian, kepimpinan dan pengawalan.

Hal ini jelas menunjukkan bahawa pengurusan sangat diperlukan di dalam semua organisasi tidak kira sama ada organisasi itu kecil mahupun besar, swasta atau badan kerajaan bagi mencapai sesuatu kejayaan. Ia juga dikenali sebagai proses melaksanakan sesuatu tindakan secara sistematik dan berkesan bagi mencapai sesuatu matlamat serta objektif dalam sesebuah organisasi.

Secara tuntasnya, dalam kajian ini pengurusan memainkan peranan yang sangat penting dalam setiap organisasi agar segala perancangan yang dijalankan dalam mempromosikan Muzium Islam Sarawak dapat berjalan dengan lancar. Hal ini dapat dilihat, jika pihak pengurusan muzium mempunyai perancangan dan strategi yang berkesan dalam mempromosikan Muzium Islam Sarawak kepada masyarakat umum khususnya masyarakat tempatan di Sarawak.

1.2.3 PROMOSI

Secara umumnya, promosi adalah salah satu bahagian dalam “*marketing mix*” yang mempunyai peranan penting untuk memberitahu, memperkenalkan sesuatu produk atau perkhidmatan dan sebagainya kepada masyarakat umum.

Menurut Jerome Mc.Carthy (1993), promosi adalah suatu komunikasi informasi antara organisasi dengan masyarakat umum yang bertujuan untuk mengubah sesuatu sikap dan tingkah laku dari tidak mengenal, kemudian menjadi sesuatu yang tetap dalam ingatan. Promosi juga merupakan salah satu elemen di dalam campuran pemasaran “*mix marketing*”.

Menurut Griffin dan Ebert (1999), promosi merupakan perkara yang efektif dalam penyampaian informasi antara organisasi individu dengan individu lain. Ia adalah salah satu daripada cabang campuran pemasaran yang amat penting dalam mempromosikan sesebuah organisasi. Hal ini jelas menunjukkan bahawa promosi sangat diperlukan untuk menyampaikan sesuatu maklumat kepada umum tentang sesuatu perusahaan yang dijalankan dalam sesebuah organisasi.

Sementara itu, menurut Kotler dan Armstrong (2012), promosi adalah suatu unsur yang digunakan untuk memberitahukan dan membujuk pasar tentang produk atau perkhidmatan yang baru dalam perusahaan melalui iklan, penjualan peribadi, promosi penjualan, mahupun publitisiti. Elemen-elemen tersebut sering digunakan dalam perusahaan bagi mencapai sesuatu tujuan promosi.